

Η σωτήρια επαφή († Αρχ. Χριστόδουλος Φάσσος)

Categories : [ΘΕΟΛΟΓΙΑ](#)

Date : Νοεμβρίου 8, 2008

Λουκ. Η' 40-56

Το ιερό Ευαγγέλιο που ακούσαμε, αγαπητοί μου αδελφοί, μας περιγράφει δύο εξάισια θαύματα του Κυρίου. Το ένα είναι η θεραπεία της αιμορροούσης γυναίκας και το άλλο η ανάσταση της νεκρής θυγατέρας του Ιαείρου.

Να σταθούμε για λίγο στο πρώτο θαύμα. Ο Κύριός μας βαδίζει προς το σπίτι του Ιαείρου. Τον ακολουθεί όχλος πολύς· γίνεται συνωστισμός, Τον συνθλίβουν. «Οι όχλοι συνέχουσί σε και αποθλίβουσι», λέει το Ευαγγέλιο. Και ανάμεσά τους είναι η άρρωστη αυτή γυναίκα. Αυτή έχει ένα λογισμό στο μυαλό της: *Εάν πάω κοντά κι αν ακουμπήσω επάνω Του, θα θεραπευτώ* (Ματθ. Θ', 21). Ο λογισμός συνοδεύεται με πολύ βαθιά και ζωντανή πίστη, ότι δηλαδή είναι ο Υιός του Θεού, ότι είναι ο Θεός, ότι είναι ο Παντοδύναμος ιατρός. *Αν πλησιάσω, λοιπόν, και εγγίσω επάνω Του, θα θεραπευτώ*. Το λογισμό τον έκανε πράξη, όπως ξέρετε. Ήρθε μπροστά, ακούμπησε και θεραπεύτηκε εκείνη τη στιγμή.

Ο Κύριος ως παντογνώστης όλα τα γνωρίζει· για να κοινοποιηθεί όμως αυτό και για να διδασκόμαστε εμείς σήμερα, ρωτάει: «*Τίς μου ήψατο των ιματίων;*» (Μαρκ. Ε', 30), ποιος ακούμπησε τα ενδύματά μου; Το ερώτημα αυτό, αν όχι αστείο, είναι τουλάχιστον ακατανόητο για όλους και ιδιαίτερα για τους μαθητάς, οι οποίοι είναι πλάι και Τον ακούν. Ο Πέτρος λέει: «*Επιστάτα, οι όχλοι συνέχουσί σε και αποθλίβουσι*», Κύριε, ο κόσμος πέφτει επάνω σου, σε έχει λιώσει κι εσύ λες «*τίς μου ήψατο;*», ποιος με ακούμπησε; Ο Κύριος απαντάει: «*Ήψατό μου τις*», με ακούμπησε κάποιος με κατιτί το ξεχωριστό. Ναι, οι όχλοι με συνθλίβουν, με συνέχουν, αλλά κάποιος με ακούμπησε, αφού είχε έναν ξεχωριστό λογισμό στο μυαλό του κι αφού είχε μια ιδιαίτερη πίστη στη δύναμή μου και στη θεότητά μου μέσα στην καρδιά του. Η γυναίκα ομολόγησε, όπως ακούσατε στο Ευαγγέλιο. Ο Κύριος την επαίνεσε και της είπε ότι εσώθη δια της πίστεώς της και εν συνεχεία πήγε στο σπίτι του Ιαείρου.

Είπα να σταθούμε σ' αυτό, αγαπητοί αδελφοί, διότι με αυτό το σημερινό θαύμα αποκαλύπτονται, για άλλη μια φορά, τα αποτελέσματα τα οποία έχει η σωτήρια επαφή του ανθρώπου με το Θεό. Δια μέσου όλων των αιώνων αναρίθμητες μυριάδες χριστιανών το επεδίωξαν, όπως και εμείς που είμαστε εδώ σήμερα, αυτό θέλουμε να επιτύχουμε. Θέλουμε να έχουμε μία επαφή με το Θεό, μία όχι απλώς συνάντηση, αλλά μία επαφή σαν αυτό που έκανε η αιμορροούσα γυναίκα. Αυτό ζητάει ο καθένας μας να κάνουμε, αυτό ζητούν όλοι οι χριστιανοί, αυτοί που έχουν κάποια επίγνωση. Αυτό θέλουμε. Τί δηλαδή; Με ποιόν τρόπο θα μπορέσουμε να ακουμπήσουμε επάνω

Του, για να θεραπευτούμε, όχι μόνο από τις αρρώστιες τις σωματικές αλλά κι από τις ψυχικές, και για να βρούμε τη λύση στα προβλήματά μας και τις ανάγκες μας. Πώς θα γίνει αυτή η επαφή; Πώς θα γίνει αυτό το άγγιγμα του Κυρίου; Τότε ήταν ανάμεσα τους και το έκανε η αιμορροούσα.

Η Εκκλησία μας δια της Αγίας Γραφής μας παρουσιάζει τους τρόπους. Στις Πράξεις των Αποστόλων, στο πρώτο και δεύτερο κεφάλαιο, λέγει ότι οι πρώτοι χριστιανοί - το θυμόσαστε πολύ καλά - «ήσαν προσκαρτερούντες ομοθυμαδόν τη διδαχή των αποστόλων και τη κλάσει του άρτου και ταις προσευχαίς» (Πράξ. Α', 14 και Β', 42). Προσέξτε αυτά τα τρία πράγματα που οι χριστιανοί προσκαρτερούσαν. Σ' αυτά επάνω επέμεναν κι απ' αυτά ακριβώς τα τρία προσδοκούσαν, περίμεναν. Τί περίμεναν; Αυτό που είπαμε πριν. Αυτή τη σωτήρια επαφή.

Ποιά είναι αυτά τα τρία;

- Η διδαχή των Αποστόλων
- Η κλάση του άρτου
- Η προσευχή

Η Εκκλησία παρουσιάζει τρία πράγματα, για να γίνεται η σωτήρια επαφή με τον Κύριο. Το ένα είναι η προσευχή. Το άλλο είναι η διδαχή των αποστόλων, η μελέτη δηλαδή του λόγου των αποστόλων, του λόγου του Θεού. Και τρίτον είναι η Μυστηριακή ζωή. Δεν θέλω τώρα να αναπτύξουμε κάθε ένα ξεχωριστά, αλλά να υπογραμμίσω μερικά σημεία.

Η προσευχή δεν είναι απλώς ένας διάλογος, δεν είναι μία επικοινωνία, αλλά είναι μία ταύτιση. Η προσευχή, όπως λένε οι δικοί μας Πατέρες της Εκκλησίας, όταν γίνεται με αυτοσυγκέντρωση, όταν γίνεται με δύναμη, όταν γίνεται με κάθαρση του εσωτερικού μας, όταν συνοδεύεται από αυτοκυριαρχία, εγκράτεια και νηστεία, τότε η προσευχή δεν είναι απλή επικοινωνία, είναι ταύτιση, είναι θέωση. Το ξέρετε καλά, το διδάσκουν οι Πατέρες της Εκκλησίας μας ότι με την προσευχή ο άνθρωπος γίνεται μέτοχος «των ακτίστων ενεργειών του Θεού» (Γρ. Παλαμά, Υπέρ των Ιερών Ησυχάζοντων Λόγος 2, 3 ΕΠΕ 2, 454,20). Συγκεκριμένα επάνω σ' αυτό έχει γίνει ολόκληρη θεολογική συζήτηση και διορθόδοξοι Σύνοδοι την εποχή του Αγίου Γρηγορίου του Παλαμά και του αντιδίκου του, του Καλαβρού Βαρλαάμ (από την Καλαβρία της Ιταλίας), όπου απεφάνθησαν ότι ο άνθρωπος γίνεται και μέτοχος του «ακτίστου φωτός» και λούζεται και ταυτίζεται και ενώνεται με το άκτιστο Φως του Θεού, που είναι άκτιστη ενέργεια του Θεού, και γίνεται η θέωση του ανθρώπου (Βλ. Ιωάννη Ρωμανίδη, Ρωμαίοι ή Ρωμιοί Πατέρες της Εκκλησίας, Γρηγορίου Παλαμά Έργα, έκδ. Πουρνάρα, Θεσσαλονίκη 1984). Αυτό είναι η προσευχή. Η πρώτη, λοιπόν, σωτήρια επαφή θα γίνει δια της προσευχής.

Δεύτερον είναι **η μελέτη, ο λόγος του Θεού**. Ξέρετε ότι ο Λόγος, άμα τον γράψεις με κεφαλαίο λάμδα, είναι ο Χριστός. Όταν τον γράφουμε με μικρό, είναι τα ρήματα του Θεού, τα λόγια Του. Όταν μελετώ, όταν έχω μπροστά μου, όταν έχω στην αγκαλιά μου, όταν έχω επάνω στο γραφείο μου κι όταν διαβάζω με προετοιμασία ψυχική το λόγο (με μικρό λάμδα), τα λόγια του Θεού, τότε έχω μπροστά μου το Λόγο, που είναι ο Υιός και Λόγος του Θεού. Είναι μεγάλο πράγμα! Μήπως σκεφτήκατε γιατί

ο Υιός του Θεού λέγεται Λόγος; Γιατί ο Λόγος είναι εκείνος όχι μόνο που φωτίζει τον άνθρωπο και τον κατευθύνει και τον καθοδηγεί, αλλά τον φέρνει σε επαφή και επικοινωνία με το Θεό. Γι' αυτό όσοι το κάνανε αυτό, όσοι μελετούσαν με προσοχή, με ευλάβεια, με φόβο, με προσπάθεια βιώσεως του λόγου του Θεού, αυτοί ένοιωθαν αυτή την ένωση, όχι μόνο σαν φωτισμό αλλά και σαν γλύκα: «*Ως γλυκέα τω λάρυγγί μου τα λόγια σου, υπέρ μέλι τω στόματί μου*» (Ψαλμ. ΡΙΗ', 103). Ο Δαβίδ λέγει ότι είχε μία γλύκα στο στόμα του.

Διαβάζω σε βιβλία για ασκητάς και ανθρώπους της Εκκλησίας μας, οι οποίοι μετά από την πολλή προσευχή και μετά από τη μελέτη του λόγου του Θεού αισθάνονται στο στόμα τους μία γλύκα. Αυτό είναι μία μαρτυρία που δίδεται στις ημέρες μας. Μου έλεγε μία ευλαβής μοναχή ότι είχε έναν ευλαβέστατο ιερέα στο Μοναστήρι τους - στη Γορτυνία - και έκανε νηστεία τριήμερη. Μελετούσε συνέχεια το λόγο του Θεού. «*Όταν πηγαίναμε*», λέει, «*κοντά του για να μας μιλήσει, το στόμα του είχε μια μοσχοβολιά· κι όταν κάποτε φτιάξαμε εμείς εδώ στο Μοναστήρι μας ένα λιβάνι, της είπε ο Ιερέας αυτός, ο εφημέριός τους: «Αυτό το λιβάνι πώς το φτιάξατε; Αυτό μυρίζει, όπως μυρίζει το στόμα μας, όπως μυρίζει η ύπαρξή μας».* Έκρινε από τον εαυτό του αυτός. Νόμιζε ότι όλοι εμείς το ίδιο είμαστε». Λοιπόν μετά από την προσευχή και τη μελέτη του λόγου του Θεού έρχεται η ένωση μετά του Θεού.

Τέλος είναι η μυστηριακή ζωή, τα **μυστήρια της Εκκλησίας μας**. Όλες οι αγιαστικές πράξεις, από τον αγιασμό, από τον εσπερινό, από τον όρθρο, από τις ακολουθίες όλες της Εκκλησίας μας και από όλα τα μυστήρια, με κορύφωση τη Θεία Λειτουργία, είναι δρόμοι που μας φέρνουν σε ένωση και επικοινωνία με το Θεό και σ' αυτή τη σωτήρια ταύτιση και σ' αυτό το άγγιγμα, στο «*ήψατό μου τις*», στο «*κάποιος με άγγιξε*».

Η Εκκλησία μας προβάλλει αυτούς τους τρόπους, οι οποίοι ιδιαιτέρως πραγματοποιούνται μέσα στο χώρο του ναού. Ειδικώς δε κορυφώνονται στη διάρκεια της Θείας Λειτουργίας. Στη Θεία Λειτουργία έχουμε την κατ' εξοχήν προσευχή και την κορύφωσή της. Έχουμε όλο το Λόγο του Θεού. Από την ώρα που αρχίζουμε τα αναγνώσματα, ό,τι διαβάζουμε, ό,τι ψέλνουμε, όλα είναι ο λόγος του Θεού· και επιπλέον έχουμε και το σώμα και το αίμα του Κυρίου μας επί της Αγίας Τραπέζης. Γι' αυτό όλοι οι ευλαβείς και πιστοί χριστιανοί ήσαν προσκολλημένοι στην Εκκλησία και στις ακολουθίες της. Καμιά φορά μερικοί - τάχα φωτισμένοι, τάχα με ευρύτητα - σου λένε: *Συνέχεια εσπερινό θα πηγαίνουμε;* Όμως ο εσπερινός και όλα αυτά που αναφέραμε είναι δρόμοι, που φέρνουν την ψυχή του ανθρώπου να αγγίξει το Θεό και να προσεγγίσει το Χριστό μας.

Δεν σας κάνει εντύπωση σήμερα ο άγιος Νέστορας, τον οποίον τιμά η Εκκλησία μας; Είχε ευλογία από τον άγιο Δημήτριο να πάει να αντιμετωπίσει το Λυαίο. Αλλά πριν ξεκινήσει, πήγε να γίνει αυτό το άγγιγμα· πήγε, λέει το Συναξάρι, στο παράθυρο της φυλακής και άπλωσε ο άγιος Δημήτριος το χέρι του και το ακούμπησε επάνω του. Είναι αυτή η απτή, η αισθητική ένωση. Ακούμπησε ο Άγιος το χέρι του επάνω στο κεφάλι του και του είπε: *Θα πας και θα πολεμήσεις και θα τον νικήσεις και θα μαρτυρήσεις για το Χριστό.* Το άθλημα αυτό έγινε, αφού προηγουμένως έγινε αυτό το

σωτήριο άγγιγμα δια μέσου του αγίου Δημητρίου με το Θεό. Δηλαδή φαίνεται εδώ η θέση που έχουν οι Άγιοι και τα λείψανά τους και όλα τα αγιωτικά πράγματα που έχουμε στην Εκκλησία μας και πως με όλα αυτά ο άνθρωπος έρχεται στη σωτήρια ένωση με το Θεό.

Θα σας αναφέρω μόνο λίγα λόγια ωραιότατα του αγίου Ιωάννου του Χρυσοστόμου γι' αυτό το περιστατικό, εξ αφορμής του σημερινού Ευαγγελίου, και για το μέσον αυτό της Θείας Λατρείας. Λέγει ο άγιος Ιωάννης: *«Αψώμεθα τοίνυν και ημείς του κρασπέδου τού ιματίου αυτού»*, ας αγγίξουμε και εμείς την κάτω μεριά απ' το ιμάτιο του Χριστού. *«Μάλλον δε, εάν θέλωμεν, όλον αυτόν έχωμεν»*, καλύτερα, λέει, αν θέλουμε όχι να ακουμπήσουμε το ιμάτιό του, αλλά να έχουμε ολόκληρο το Χριστό. *«Και γαρ και το σώμα Αυτού πρόκειται νυν ημίν»*, και διότι το σώμα Του είναι μπροστά μας τώρα. *«Ου το ιμάτιον μόνον, ουχ ώστε άψασθαι μόνον, αλλ' ώστε και φαγείν»*, όχι μόνο τα ιμάτιά Του, όχι μόνο να το ιδείς με τα μάτια σου το σώμα του Κυρίου, όχι μόνο να το ακουμπήσεις (μπορείς να βάλεις το χέρι σου να το ακουμπήσεις), αλλά να το φάγεις, να το πάρεις μέσα σου, να το μασήσεις, να το κάνεις τροφή σου, να ενωθεί με σένα, να γίνει ένα με σένα, να γίνει αίμα σου, σάρκα σου και κόκκαλά σου. *«Ει γαρ οι του κρασπέδου του ιματίου αυτού απάμενοι τοσαύτην είλκυσαν δύναμιν»*, εάν εκείνοι που ακουμπάνε μόνο το ιμάτιο, αν εκείνοι που ακουμπάνε και προσκυνάνε τα λείψανα των Αγίων και τις εικόνες τις θαυματουργές, αν εκείνοι παίρνουν τόση δύναμη, *«πόσον μάλλον οι όλον Αυτόν κατέχοντες»*, πόσο μάλλον εκείνοι που κατέχουν ολόκληρο το Χριστό.

Αγαπητοί αδελφοί, προλαμβάνω ένα ερώτημα που μπορεί να γεννηθεί στο μυαλό σας. Μπορεί να πείτε: *Αυτά τα ήξερα*. Και είμαι βέβαιος ότι τα ξέρετε. *Τά 'χω διαβάσει πολλές φορές και τα χρησιμοποιώ κιόλας*. Και προσεύχομαι και διαβάζω το λόγο του Θεού και δεν φεύγω από την Εκκλησία καθόλου, αλλ' όμως δεν αισθάνομαι αυτό το πράγμα.

Διάβαζα αυτές τις μέρες το βίο του αγίου Σεραφείμ του Σάρωφ. Είναι ένα ογκώδες βιβλίο. Τι να σας πω! Τόσο πολύ με έχει εντυπωσιάσει! Στην προσευχή του, που λέγαμε πριν, συνέχεια έβλεπε οράματα, τα οποία έβλεπαν και εκείνοι που ήσαν μαζί του στο δωμάτιο που προσήυχετο. Δεν ήταν της φαντασίας του. Δεν ήταν κάτι που αυτός μόνο το έβλεπε, αλλά ήταν κάτι που το βλέπανε και οι άλλοι, που ήσαν μέσ' το δωμάτιο. Όταν αυτός εκστασιαζόταν, έμενε εκεί. Ενώ προσήυχετο ακίνητος, έβλεπαν κι αυτοί την Παναγία και τους Αγίους. Όλα ακριβώς όσα έβλεπε εκείνος, τα έβλεπαν κι οι άλλοι (Πρβλ. *Όσιος Σεραφείμ του Σάρωφ, εκδ. Ι. Μ. Ωρωπού Αττικής, σελ. 238-242*). Λοιπόν μπορεί να μου πει κανείς: Το κάνω, αλλά δεν βλέπω τέτοια πράγματα. Που είναι αυτά που διαβάσαμε; Έκανα κι εγώ τις ίδιες σκέψεις με σας, όταν τα διάβαζα. Τούτο μόνο να σας πω: Το πόσο θα αντλήσουμε χάρη και θα πάρουμε ίαση - η γυναίκα αυτή ήντλησε ίαση, αυτή η αιμορροούσα θεραπεύτηκε - ας μην το εξετάσουμε αυτό. Δεν είναι δικό μας θέμα. Εξαρτάται από το Θεό. Ας το αφήσουμε. Εμείς να προσέξουμε να χρησιμοποιήσουμε τα μέσα. Να χρησιμοποιήσουμε τους τρεις τρόπους αυτούς, με τους οποίους ερχόμαστε σε επικοινωνία με τον Κύριό μας: Προσευχή, μελέτη του λόγου του Θεού, μυστηριακή

ζωή, Θεία Κοινωνία. Ας τα προσέξουμε αυτά κι ας προσέξουμε τα κίνητρά μας να είναι αγνά και καθαρά. Και να είναι η επαφή μας με το Θεό με όλο μας το είναι.

Θα σας πω κάτι με μας τους μοναχούς. Εμείς σηκωνόμαστε από τα άγρια χαράματα και διαβάζουμε, διαβάζουμε, διαβάζουμε. Μετά στη ζωή μας μέσα έχουμε ενδείξεις· μερικές φορές είναι εμφανείς, άλλοτε τις ξέρει ο καθένας για τον εαυτό του. Τις ξέρει πιο καλά ο Θεός. Θέλω να πω ότι πρέπει να κάνουμε προσπάθεια και η προσπάθειά μας να έχει αγαθά κίνητρα. Ο πόθος μας, η λαχτάρα μας να μην είναι μόνο να διαβάσω, να κάνω την ακολουθία μου, να κάνω τον Κανόνα μου, αλλά να ενωθώ με το Χριστό μου. Με τη μελέτη, με την προσευχή, με τον εκκλησιασμό, με τον εσπερινό, με τον όρθρο, με τον αγιασμό, με το ευχέλαιο, με την εξομολόγηση, με τη Θεία Μετάληψη να ενωθώ με τον Κύριό μου. Αυτό θα είναι ο πόθος μου, το κίνητρό μου. Όχι μια τυπική προσέλευση. Πόσο καιρό έχω να μεταλάβω; Πρέπει να μεταλάβω. Πρέπει να γίνεται συνέχεια μια δουλειά μέσα στον εσωτερικό μου κόσμο. Ένας πόθος και μία επιθυμία.

Ιδιαιτέρως δε ήθελα να προσέξουμε το εξής: Συνήθως ανάβει μέσα μας μία τέτοια επιθυμία στις ώρες της ανάγκης. Έχω μια αρρώστια, μια δυσκολία, μια περιπέτεια επαγγελματική, οικογενειακή, τότε έρχεται βέβαια προσευχή περισσότερη. Δεν θέλω να το κακίσω αυτό, δεν το απορρίπτω. Αλλά προσέξτε, διότι αυτό έχει μέσα του κάτι το ύποπτο. Το κάνω αυτό, νομίζω, έτσι σαν μια μαγεία θα μου λυθούν και τα προβλήματά μου. Όχι έτσι όμως, αλλά εφ' όρου ζωής. Από το πρωί ως το βράδυ θα υπάρχει αυτή η διάθεση. Θα υπάρχει αυτή η λαχτάρα. Θα υπάρχει αυτός ο πόθος. Κι όταν υπάρχει αυτή η διάθεση, ο καλός Θεός θα μας αξιώσει να έχουμε κι εμείς αυτά τα σωτήρια αποτελέσματα που είχε και η αιμορροούσα γυναίκα.

Με χαρά

βλέπω πολλούς αδελφούς πνευματικούς, με τους οποίους συνδεόμεθα από 40 και πλέον χρόνια, και αισθάνομαι πολλή συγκίνηση και νοιώθω τη διάθεση να ευχαριστήσουμε

τον Κύριο, και σας να ευχαριστήσω, γιατί σήμερα που μας δόθηκε αυτό το ιερό ανάγνωσμα και κάνουμε αυτές τις σκέψεις και έχουμε μπροστά μας το Σώμα και το Αίμα του Κυρίου μας, σήμερα ας ενισχύσουμε ο ένας τον άλλον, όπως τότε που ξεκινήσαμε και ήμαστε ακόμα νέα παιδιά, ενώ τώρα είμαστε ασπρομάλληδες. Έτσι να

κάνουμε, να συνεχίσουμε σ' αυτόν το δρόμο, σ' αυτήν την πορεία, με αυτήν τη συναίσθηση που είπα προηγουμένως, για να έχουμε τα σωτήρια αποτελέσματα. Αμήν!

(Από το βιβλίο του †

Αρχ. Χριστοδούλου Φάσσου, «[Η Συγκατάβαση του Θεού και η Ευθύνη του Ανθρώπου](#)»

Η ΑΛΛΗ ΟΨΙΣ

Ψηλαφώντας την των πραγμάτων αλήθεια...

<https://alopsis.gr>

», Εκδόσεις «ΤΑΩΣ» 2008)